

ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ

■ ಡಾ. ನಾ. ಮೋಹನಾಲೆ

ಕಲೆ: ಮನೋಹರ ಕೆ. ಅಶಾಯ್

ಮತ್ತೆ ಮಳೆ ಹುಯ್ಯಾಡಿದೆ... ಎಲ್ಲ ಸೆನಪಾಗುತ್ತಿದೆ...

ಇದಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ದಾಟಿರಬಹುದು. ಮುಟ್ಟು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗದಿರುವ ಸೌಮ್ಯ ಆ ದಿನ ಭಟ್ಟರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗದೇ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದಕ್ಕು. ಸುಮ್ಯನೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಬುದ್ಧಿತ್ವದ ಹಣ್ಣಿಯ ದನದ ಹೊಟ್ಟೆಯಾದರೂ ತುಂಬಿಸಬಹುದು ಎಂಬಂತೆ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪತ್ತ ಲೆಟ್ಟರ ಗದ್ದೆಯ ಬದುವಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಹೆರೆಯಲು ತೊಡಗಿದಳು. ಅದೇ ಹೋತ್ತಿಗೆ ಪಕ್ಕದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದಲಿತ ಪದೇಶಿ, ‘ನೀವು ಯಾಕಮ್ಮೆ ಹುಲ್ಲು ಹೆರೆಯಲ್ಲಿದೆ? ಉಳಿಮೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಾನೇ ಹುಲ್ಲು ಹೆರೆದ ನಿಮಗೆ ತಂಮೊಬಿಸುತ್ತೇನೆ’ ಎಂದ. ಸೌಮ್ಯ ‘ಬೇಡ’ ಎನ್ನತ್ತುಲೇ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಯಾಕೇ ಆ ದಲಿತನ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಟ್ರೈಟಿ ಇತ್ತು. ತನ್ನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಆತ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡರೆ ಆಕೆ ಆತನನ್ನು ಕರೆದು ಎಮ್ಮೇ ಬಾರಿ ತಿಂಡಿತೀರ್ಥ ನೀಡಿದ್ದಂಬು. ಪದೇಶಿಯೂ ಅಪ್ಪೇ. ಸೌಮ್ಯಾ ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸದಾ ಸಿಧ್ಧನಿದ್ದ. ಬೇಕಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಮನೆಯ ಸೂರಿಗೆ ಅಡಿಕೆ ಸೋಗಗಳನ್ನು ತಂದು ಹೊಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆತ ಅಪ್ಪತ್ತೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಡೀ ಉಂಟಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಯಾವಡೇ ಪಾನೀಯವನ್ನು ತೆಗಿನಕಾಯಿಯ ಗೆರಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೆ. ಸೌಮ್ಯ ಅವನೂ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲವೇ ಎಂಬಂತೆ ತಾನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಪಾನೀಯ ನಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪದೇಶಿ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೊದಲು ಒಪ್ಪಿದೆ ಇದ್ದರೂ ಅಮೇಲೆ ಸೌಮ್ಯಾ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ.

ಸೌಮ್ಯ ಮತ್ತು ಪದೇಶಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತುಕೆ ನಡೆಯುವ ಹೋತ್ತಿಗೆ ಪೇಟೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ಕುಪ್ಪಣಿ ಭಟ್ಟೆ ಸೌಮ್ಯಾ ಮನೆಯ ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆಕೆ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಾದರೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಗೇ ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಸೌಮ್ಯ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆತ ಮುಂದ ಹಣ್ಣೆ ಹಾಕೆತೊಡಿದಾಗ ದೂರದ ಗದ್ದೆಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಸೌಮ್ಯ

ಹುಲ್ಲು ಹೆರೆಯುವುದು ಅವನಿಗೆ ಕಂಡಿತು. ಆತ ತಕ್ಕಣ, ‘ಆರೆ ಇಮ್ಮು ಸಲೇಸಾಗಿ ಇವಳು ಯಾವತ್ತು ನನಗೆ ಸಿಗುವುದು ಕವ್ವ’ ಎಂದು ಕೊಂಡ ಶ್ಲಿಷ್ಟಪಟ್ಟ. ಪಕ್ಕದ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಪರಿಚಯ ಇರುವ ಪದೇಶಿ ಗದ್ದೆ ಉಳಿತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನೇನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಎಂದು ಕೊಂಡು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅವಳ ಒಳಿ ಸಾರಿ, ‘ಇವೆತ್ತು ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವೇ?’ ಎಂದು ಸೌಮ್ಯಾನ್ನು ಮಾತಿಗೆ ಎಳೆದ.

ಸೌಮ್ಯ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಳು. ಇದರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಕ್ಷಸನಂಧ ಕುಪ್ಪಣಿ ಭಟ್ಟೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ! ಅವಳಿಗೆ ದಿಗಿಲಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಾಣಿ ತಗ್ಗ ಏನಾದರೂ ಮಂತ್ರ ಮಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇವರೇ ಗತಿ ಎಂದು ಕೊಂಡ ಆಕೆ ಮೆತ್ತಿಗೆ ಭಟ್ಟನನ್ನು ದೂರ ಸಾಗಹಾಕಲು, ‘ಹೌದು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ’ ಎಂದಳು.

ಕುಪ್ಪಣಿ ಭಟ್ಟೆ ‘ಹೌದಾ?’ ಒಳ್ಳೆದಾಯಿತು ಬಿಡು ಎಂದವನೇ ‘ನೀನು ಹೂ ಅಂದರೆ ಸಂಚೆ ಪೇಟೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ನಾನು ಬೇಕೆಂತಲೇ ತಡವಾಡಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನಮ್ಮೀಗೆ ಕೆವಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕಣ್ಣ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಿನ್ನಂಥ ಚೆಂದುತ್ತಿ ಚೆಲುವೆಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ನನ್ನಂಥವರು ಸುಮ್ಮಿನಿರಲ್ಲಿಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?’ ಎಂದು ಹಲ್ಲಿಗಿಂಜಿದ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಸೌಮ್ಯ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಹಿಗಿಳಿಸ್ತು ಮಾತ್ರಿಕೊಂಡು, ‘ನೀವು ಎಂಥ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರಿ ಭಟ್ಟರೇ? ನಾಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ನಿಮಗೆ?’ ಎನ್ನತ್ತು ‘ಘೂ’ ಎಂದು ಉಗುಳಿದಳು. ಅಮೇಲೆ, ‘ನೀವು ಇಂಥ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನಾನಿಗೆ ಬೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಆ ಪದೇಶಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಾನೆ.’ ಎನ್ನತ್ತು ಇದ್ದು ನಿಂತು, ‘ದಯಮಾಡಿ ಹೋಗಿ’ ಎಂದು ಕೈ ಮುಗಿದಳು.

ಕುಪ್ಪಣಿ ಭಟ್ಟೆನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ‘ನೀನು ಬೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯುವ ಮೊದಲೇ ನಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಗೊತ್ತು?’ ಎಂದವನೇ, ಎದದ ಕಾಲಿನ ಬೆರಳಾಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುನ್ನು ಎತ್ತಿ ಬಲದ ಕೈಯ ಬೆರಳಾಳ.